
Gelijke Kansen voor alle kinderen en jongeren, door het verbinden van school, thuis en omgeving.

GKA- Agenda

Gelijke
Kansen
Alliantie

“It takes a village to raise a child.”

Alle kinderen en jongeren hebben recht op gelijke kansen in het onderwijs. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving. Wij werken daarom samen met scholen, onderwijsinstellingen, ouders en maatschappelijke organisaties om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen. Zo maken we het verschil!

Wij voeren in de periode 2019-2021 een gezamenlijke GKA-Agenda uit. Wij zetten ons in voor:

Verbinding

Wij verbinden leefwerelden - school, thuis en omgeving - ter bevordering van een veilige en stimulerende omgeving voor alle kinderen en jongeren.

Effectiviteit

Wij maken op basis van ondersteunende data en onderzoek scherpe analyses. Deze analyses worden ingezet bij het vormgeven van effectieve interventies.

Kennisdeling

Wij werken actief samen en delen lokaal, regionaal en landelijk opgedane kennis met elkaar. Hiervan leren wij en bevorderen wij de kansengelijkheid.

Wethouder |

Gemeente |

DATUM

PLAATS

PORTEFEUILLE

Ingrid van Engelshoven | Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

DATUM

PLAATS

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Arie Slob | Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media

DATUM

PLAATS

In de periode 2019-2021 voeren wij een gezamenlijke GKA-Agenda uit. In deze Agenda worden de gezamenlijke doelen en werkafspraken tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de gemeente Leiden weergegeven.

Toelichting

Iedereen moet zijn of haar talenten en kwaliteiten ten volle kunnen ontwikkelen en (leren) benutten op alle leeftijden. De basis daarvoor zijn een goede gezondheid en een veilige en stimulerende omgeving, in de wijk, thuis en op school. Deze uitgangspositie is echter niet vanzelfsprekend voor alle kinderen, daarom zetten we in op preventie en goede educatie. Daarnaast hebben sommige kinderen extra ondersteuning of aandacht nodig. In Leiden willen we dat elk kind vanaf zijn of haar geboorte gelijke kansen krijgt om zijn/haar talenten volledig te ontwikkelen. Dit begint al bij min negen maanden. Maar ook jongeren zelf spelen een actieve rol in de ontwikkeling van hun talenten, bijvoorbeeld via jongerenparticipatie door mee te denken over de toekomst van hun stad.

Bron: Programmabegroting 2019, Programma 7 Jeugd & Onderwijs, gemeente Leiden

De Leidse ambities hierbij zijn:

1. Elk kind krijgt een vliegende start
2. Elk kind wordt gestimuleerd om deel te nemen in zijn/haar taal-, cultuur- en digitaal rijke omgeving
3. Elk kind krijgt passend maatwerk door betere aansluiting, samenwerking en afstemming tussen voorschoolse voorzieningen, onderwijs, jeugdhulp, armoede en wijken
4. Partnerschap tussen professional en ouder
5. Elk kind krijgt een soepele overgang met lage drempels, hoge verwachtingen en goede begeleiding
6. Aandacht voor elk talent

Bron: Beleidsprogramma Onderwijskansen voor kinderen van 0-13 jaar 2019 en verder: 'van Onderwijskansen naar Gelijke Kansen', 2018, gemeente Leiden

Het leggen van de goede verbindingen met andere beleidsterreinen zoals jeugd, sport, cultuur, werk & inkomen, wijken, welzijn, gezondheid en het daarmee verbreden van de aanpak vanuit onderwijs draagt bij aan het realiseren van gelijke kansen voor alle kinderen en jongeren. Specifiek Leids is de samenwerking met de gehele onderwijsketen (voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs, mbo, hbo en universiteit) en de betrokkenheid van de Leidse kennisinstellingen (Universiteit Leiden, Leids Universitair Medisch Centrum en Hogeschool Leiden). Hiermee verbeteren we het onderwijs in de volle breedte, ook via onderzoek (de stad als lab). We creëren rijke leeromgevingen, om op die manier kennis maatschappelijk te valoriseren en Leidse kinderen en hun ouders hiervan te laten profiteren.

Agenda Afspraak 1 ?

Bestuurlijk overleg ?	DOEL Voortgangsbespreking	FREQUENTIE 2 keer per jaar
	SAMENSTELLING Wethouder Dirkse, vertegenwoordiging OCW, indien gewenst stadspartners (op uitnodiging)	
Beleidsoverleg ?	DOEL Voortgangsbespreking	FREQUENTIE 4 keer per jaar
	SAMENSTELLING Beleidsmedewerkers gemeente Leiden, vertegenwoordiging OCW, indien gewenst stadspartner (op uitnodiging)	

Agenda Afspraak ²

Analyse	DATA Divers	PARTIJEN CBS, Urban Data Centre 071
Lopend Onderzoek	<p>ONDERZOEKSVRAGEN</p> <p>Op 10 en 11 mei 2019 is de Hack-on-Track in Leiden gehouden, een hackathon waarin (datagestuurde) oplossingen zijn bedacht voor voortijdig schoolverlaten. Zie experiment 1 voor hoe Leiden een vervolg geeft aan de opbrengsten van Hack-on-Track. Rond de zomer organiseert OCW een bijeenkomst voor alle gemeenten die een hackathon hebben gehouden om de resultaten te bespreken en vervolgstappen te bepalen.</p> <p>Leuk voor Later Hogeschool Leiden volgt in het project 'Leuk voor Later' ca. 50 gezinnen door elk half jaar observaties te doen en interviews te houden. In 2015/2016 is begonnen met gezinnen waar net een kindje geboren was. Momenteel zijn die kinderen ongeveer 4 jaar en worden ze nog steeds gevolgd. Dit levert kwalitatieve informatie op over de ontwikkeling van deze kinderen, hoe ouders dit ervaren, waar de gezinnen tegenaan lopen, wat ze meemaken, wat er goed gaat en wat er beter kan.</p> <p>In 2018 heeft het Urban Data Centre Leiden071 het voorspellende model voor onderwijsachterstanden van het CBS met de gemeente Leiden cijfermatig doorvertaald naar de Leidse situatie. Het ging hierbij over twee leeftijdsgroepen, 2,5 - 4 jaar en 5 - 12 jaar. In aanvulling op deze kwantitatieve gegevens laat de gemeente voor kinderen van 0 - 13 jaar kwalitatief onderzoek doen naar kwalitatieve kenmerken van potentieel kwetsbare kinderen. Professionals zien verschillende nieuwe groepen die geen gelijke kansen hebben en/of extra aandacht nodig hebben.</p> <p>Voor het voortgezet onderwijs gebruiken we ook het model van het CBS (zie hierboven). Dit is onderdeel van de Leidse Educatieve Agenda, thema Gelijke Kansen. Deze gegevens zijn te gebruiken als 0-meting bij interventie 2(a).</p> <p>De GKA levert een dashboard gelijke kansen, dat gemeenten en scholen inzicht geeft in diverse indicatoren gelijke kansen op gemeentelijk niveau.</p> <p>De GKA organiseert een databijeenkomst (5 juni 2019) en nodigt de gemeente Leiden (en kennispartners) daarvoor uit.</p>	<p>PLANNING</p> <p>Hackaton 'Hack-on-track': is gehouden op 10 en 11 mei 2019 Resultaten bespreken rond de zomer met OCW en andere steden Verkennen verwerking Leidse resultaten in experiment (zie Experiment 1)</p> <p>Uitvoering loopt.</p> <p>Rapport kwalitatief onderzoek: najaar 2019</p> <p>Onderzoek woonplaats & school Risicoleeringen: start rond zomer 2019</p> <p>Rond zomer 2019 nav databijeenkomst en dashboard databehoeftes Leiden en OCW in kaart brengen</p>
Onderzoek Wensen	Langere tijd volgen van kinderen met een lagere sociaal-economische status (ses)	

Agenda Afspraak 3

Communicatie	KENNISDELING Via website OCW, www.gelijke-kansen.nl		
Kennisdeling	LOKAAL Participatietraject Gelijke Kansen/kansrijke stad, start najaar 2019 Bestaande kennisnetwerken in Leiden/Leidse Regio, bijvoorbeeld het Leiden Education Fieldlab, Onderwijs Netwerk Zuid-Holland, Nacht van de Leraar, Leidse Aanpak voor Talentontwikkeling	THEMATISCH Conferentie 'Levensvaardigheden', 19 maart 2020 (georganiseerd door Hogeschool Leiden, lectoraat Ouderschap & Ouderbegeleiding)	LANDELIJK

Overige Agenda Afspraken

Type Afspraak	Specificering	Planning
Ontwikkeling Leidse Educatieve Agenda (LEA)	Er worden nog specifieke afspraken gemaakt over welke projecten hieronder vallen. Hierbij denken we aan de volgende onderwerpen/activiteiten: - Doelgroepbepaling voortgezet onderwijs (zie ook onder 'Onderzoek'). Op basis van onder meer die gegevens het ontwikkelen van gerichte interventies in het primair en voortgezet onderwijs (zie ook 'Interventie 2') - Opstellen meerjarenbeleid nieuwkomers. Doel is een zo goed mogelijke instroom van nieuwkomers in het regulier onderwijs - Aanpak schaduwonderwijs - Verkennen mogelijkheden ontwikkeling Integrale Kind Centra	Vaststelling LEA met schoolbesturen en gemeente najaar 2019

Interventie 1 ?

Naam interventie	'Levensvaardigheden als schoolvak' Lopende project Levensvaardigheden voor leerlingen in het basisonderwijs (1 van de 2B interventies, Gelijke Kansen)
Betrokken partijen	Projectleider/initiatiefnemer: Hogeschool Leiden Andere partijen: kinderen, hun ouders, Leidse basisscholen van de Stichting Primair Openbaar Onderwijs (PROO) en de Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL)
Doel interventie	Het bevorderen van sociale en emotionele vaardigheden van leerlingen in het primair onderwijs op school en thuis. Dit ten behoeve van gelijke kansen van leerlingen op het gebied van hun sociale en emotionele vaardigheden, motivatie om te leren en studiesucces. 1. Overzicht van lastige situaties en benodigde vaardigheden voor leerlingen in het primair onderwijs volgens ouders, leraren en leerlingen 2. Het ontwikkelen van een interventie gericht op het versterken van levensvaardigheden voor leerlingen in het primair onderwijs 3. Het ontwikkelen van een aanbod voor ouders, wijkorganisaties, leerlingen en scholen om de samenwerkingsrelatie tussen hen te versterken en hen te ondersteunen bij het begeleiden van de leer- en levensvaardigheden van leerlingen in het primair onderwijs 4. Overdracht van kennis en materialen van het aanbod voor leerlingen en ouders naar scholen en wijkorganisaties.
Doelgroep	Kinderen in de basisschoolleeftijd met een lagere ses en/of die vanuit huis minder ondersteuning krijgen bij hun ontwikkeling.

Activiteiten	Leerlingen, hun ouders en leerkrachten ontwikkelen gezamenlijk diverse producten die bijdragen aan zelfregulerende vaardigheden bij kinderen op het basisonderwijs. Het doel is uiteindelijk dat er een lespakket 'Levensvaardigheden' voor het basisonderwijs is dat leerkrachten kunnen gebruiken om te werken aan zelfregulerende vaardigheden bij hun leerlingen, Eindproducten zijn: (1) een artikel in een onderwijstijdschrift (2) een factsheet, nieuwsbrief en/of een online aanbod waarin beschreven staat wat de effecten van de interventie bij leerlingen zijn (3) overzicht van ervaringen van ouders en factoren die (kunnen) bijdragen aan gelijke kansen van kinderen (4) een interventie die op meerdere scholen kan worden ingezet
Planning	2018 tot en met 2021
Monitoring en evaluatie	Monitoring en evaluatie worden uitgevoerd door het Lectoraat Ouderschap & Ouderbegeleiding van Hogeschool Leiden.
Begroting	Voorlopig : €134.478,-
Financiering	Reeds lopende interventie. Financiering door Hogeschool Leiden met cofinanciering van OCW/ Gelijke Kansen Alliantie

Interventie 2 ?

Naam interventie	'Gelijke Kansen in Leiden op de Kaart' (werktitel)
Betrokken partijen	SCOL, PROO Leiden, Universiteit Leiden (Faculteit Sociale Wetenschappen, vakgroepen Pedagogiek en Onderwijsstudies), De Leidse Aanpak (voor Talentontwikkeling). De Universiteit Leiden (in de persoon van prof. dr. Judi Mesman) is penvoerder en boegveeld van het startimpulsprogramma 'Gelijke kansen voor een diverse jeugd' van de Nationale Wetenschapsagenda.
Doel interventie	Leerlingen in het onderwijs in Leiden Gelijke Kansen bieden op een schoolcarrière die past bij de potentie van het kind. Ouders beter betrokken krijgen bij de schoolcarrière van hun kind. Op basis van kwantitatieve data analyse gericht inzetten op bewustwording en het vergroten en delen van kennis tussen leraren in het primair en voortgezet onderwijs. Om vervolgens samen een interventie vorm te geven. Het is hierbij de bedoeling leerlingen actief te betrekken bij en hen mede eigenaar te maken van het proces (onderzoek/interventie).
Doelgroep	Leerlingen (en hun ouders) met een lagere sociaal economische status (die van een 'onderwijskansenschool' en het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs zijn gegaan) Leraren uit het primair en voortgezet onderwijs die werken met de doelgroep.
Activiteiten	1 Kwantitatieve data-analyse (door onderzoeker), Analyse gegevens (achtergrond)kenmerken om gericht in te kunnen zetten op een interventie. Gegevens trajecten kinderen: welke kenmerken van de basisschool, de middelbare school, en de leerling voorspellen meer en minder succesvolle schooltrajecten? Zicht op patronen, evidence-based: waar gaat het beter/minder goed: 2 Duiden van de gegevens, patronen beter begrijpen door ze bespreekbaar te maken, middels kwalitatieve interviews met het veld (leraren en leerlingen (en hun ouders) primair en voortgezet onderwijs. En hierbij inzicht krijgen in de succesfactoren. 3 Interventie bijeenkomsten met gemengde focusgroepen bestaande uit verschillende partijen (leraren primair- en voortgezet onderwijs, leerlingen, ouders, verbinders/intermediairs/boundary crossers) die de dialoog aangaan. Komen tot een gezamenlijke probleemstelling, zijn de trends/ goede voorbeelden/knelpunten? komen tot probleemstelling. Deze worden gecheckt bij leerlingen en ouders. Zien zij dezelfde problemen? Wat is voor wie het meest urgent? Dit is de opmaat naar 4. 4 Gemengde focusgroepen aan de slag in (maak)werkplaats met uiteindelijk een interventie voor leerlingen die gezamenlijk ontworpen + uitgevoerd + gemonitord wordt. Leerlingen zijn critical friends: denken mee over de uitkomsten van het dataonderzoek en over interventies.
Planning	Vorbereiding: september - december 2019 Activiteit 1: Data analyse: januari 2020 - maart 2020 Activiteit 2 & 3: Interviews: april 2020 - juli 2020 Activiteit 4: werkplaats onderwijs & onderzoek - schooljaar 2020/2021
Monitoring en evaluatie	Via Universiteit Leiden, Afdeling Sociale Wetenschappen (Pedagogiek) Onderdeel van het projectplan is het vormgeven van de juiste monitoring en het inzetten op een 0-meting, een tussenevaluatie en eindevaluatie. Monitoring en evaluatie is opgenomen in stap 4, zie hierboven.
Begroting	Totale begroting €200.000,-, waarvan €66.000,- cofinanciering door de aanvragende partijen

Financiering	Financiering OCW/Gelijke Kansen Alliantie Cofinanciering aanvragende partijen: SCOL/PROO Leiden/De Leidse Aanpak/Universiteit Leiden
---------------------	---

Interventie 3 ?

Naam interventie	'It takes a village to raise a child'
Betrokken partijen	Leiden neemt deel aan dit EU-gefinancierde project samen met de andere consortium partners. Dit zijn zowel partners die ook activiteiten uitvoeren als partners die de uitvoering begeleiden en monitoren. Deelnemende partijen zijn onderwijs-, welzijns- en overheidsorganisaties uit Groot-Brittannië, Nederland, België en Frankrijk. In Leiden is samenwerking met Leidse organisaties verkend en deze wordt momenteel voorbereid.
Doel interventie	- Ontwikkelen betere begeleiding bij overgang van basis- naar voortgezet onderwijs - Het ontwikkelen van een naschools aanbod tbv leren leren, talentontwikkeling, zelfontplooiing Uiteindelijk doel is het verbeteren van de kansen voor de betrokken kinderen. Subdoel is het gezamenlijk leren en ontwikkelen in een internationale samenwerking.
Doelgroep	Kinderen met en lagere ses en/of onvoldoende steun vanuit de thuissituatie. In de aanvraag is aangegeven dat activiteiten bij voorkeur plaatsvinden in de wijken Leiden Zuid-West en/of de Mors.
Activiteiten	Thema 1 'Extended learning time/naschools aanbod: Pilot rond een huiswerkkamer (of een andere naschoolse voorziening) in Zuid-West en/of Mors met aandacht voor ontwikkeling van sociaal-emotionele vaardigheden, een plek om huiswerk te maken, en vanuit waar ook andere activiteiten te ontwikkelen (onder andere gericht op talentontwikkeling) De huiswerkkamer is een plek buiten de school die rustig en veilig is, waar kinderen na school naartoe kunnen gaan. Thema 2 'Frontline teams': Pilot in Zuid-West of Mors met een zorgteam rond de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs. De overgang van basis- naar middelbare school is een kwetsbare periode voor kinderen en vraagt daarom extra aandacht. Momenteel ontbreekt deze aandacht.
Planning	Uitvoering project 2019 tot en met 2022
Monitoring en evaluatie	Via observer partner Hogeschool van Antwerpen
Begroting	Zie Application Form
Financiering	Investering gemeente Leiden: € 285.000,- EU-subsidie: € 427.000,-

Experiment 1 ?

Naam Experiment	Hack-on-Track; verkenning uitvoering (winnende) ideeën Op 10 en 11 mei vond de Hack on Track plaats. De resultaten zijn diverse ideeën over het verminderen van voortijdig schoolverlaten met of zonder het gebruik van data. De ideeën zijn afkomstig vanuit de Leidse samenleving, ervaringsdeskundigen, data-specialisten, professionals, jongeren en anderen.
Betrokken partijen	De Hack-on-Track is georganiseerd door de Gemeente Leiden, mbo Rijnland, Regionaal Bureau Leerplicht (RBL), Holland Rijnland (regionale samenwerking gemeenten) en Universiteit Leiden

Doel experiment	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoeken of het winnende idee 'de Leidse Mattie' daadwerkelijk uitgevoerd kan worden middels een pilot. - Onderzoeken of een idee, dat bottum up door de samenleving bedacht is, in de praktijk inderdaad een goede aansluiting kan vinden in het verminderen van vsv. <p>Korte samenvatting winnend idee: 'De Leidse Mattie' is een app voor jongeren om meer zelfsturing te geven aan het eigen leren. Hun doelstelling: "'Hoe kan een student buiten de (verplichte) kaders van ruimte en tijd die onderwijssystemen stellen het eigen leerproces vormgeven en zich kwalificeren voor de dynamische arbeidsmarkt?'"</p> <p>De kern van de oplossing voor het probleem van de Leidse Matties zien ze in het uitgaan van de dingen waar de studenten goed in zijn. De Mattie helpt bij het ontwikkelen van competenties op basis van waar de student al goed in is. Daarbij helpt de app bij het regisseren van het eigen leren. Het maakt het leren binnen het verwachte curriculum flexibel, tijd onafhankelijk en gepersonaliseerd.</p>
Doelgroep	Voortijdig schoolverlaters en risico jongeren
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - Andere ideeën van de hackathon analyseren op bruikbaarheid. Positieve elementen meenemen in de pilot - Draagvlak creëren voor de uitvoer pilot bij diverse partijen zoals Universiteit Leiden en mbo Rijnland - Financiële middelen en capaciteit vinden - Onderzoeksplan opzetten en pilot uitvoeren - Op basis van de resultaten pilot bepalen hoe levensvatbaar het idee is en breder getrokken wordt
Planning	Opzet, voorwerk en eventueel start tussen mei en oktober 2019
Monitoring en evaluatie	0-meting & effect meting bij implementatie van bijv. de Leidse Mattie
Begroting	Zie financiering
Financiering	Staat nog niet vast, voor nu is het idee een gedeelde financiering door meerdere partijen. Denk aan een startbedrag van 10.000 euro door gemeente Leiden en o.a. mbo Rijnland of door de inzet van studenten van de Universiteit Leiden.

Community [?]

Naam Community	Urban Education
Betrokken partijen	Op termijn aansluiting door onder meer PROO Leiden/Brede School Merenwijk, het Leonarde College, scholen die deelnemen aan de PIT-aanpak in Leiden en andere samenwerkingspartijen, zoals Universiteit Leiden en het Onderwijsnetwerk Zuid-Holland.
Doel Community	Mogelijke inbreng vanuit Leiden: <ul style="list-style-type: none"> - Transformatieve School (Brede School Merenwijk/Leonarde College op basis van het gedachtegoed van Ilias El Hadioui, socioloog en lid Landelijke Onderwijsraad). - Stedelijke Jongeren aanpak waaronder ook het Preventie Interventie Team (PIT-aanpak). De Stedelijke Jongeren aanpak wordt momenteel in Leiden uitgevoerd.
Doelgroep	Zie onder betrokken partijen
Activiteiten	Nader te bepalen in overleg
Taken en Rollen	Nader te bepalen in overleg